

BESLUT

2022-10-31 Dnr: 22/02464

SAKEN

Lilla Aktuellt, SVT Barn, 2022-08-18, kl. 10.00, inslag om orsaker till höga elpriser; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Det aktuella nyhetsinslaget handlade om ökade elpriser, orsaker till dessa samt prisskillnader mellan norra och södra Sverige. I inslaget sa nyhetspresentatören bland annat följande.

För elen har nämligen varit ovanligt dyr. Och det finns flera orsaker till det här, men en av dem är kriget i Ukraina. En annan orsak till att elen är extra dyr just nu är att Sverige inte har kunnat göra tillräckligt mycket vindkraft.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis att inslaget blev missvisande eftersom det enbart tog upp kriget i Ukraina och brist på vindkraft som orsaker till de ökade elpriserna. Anmälarna anser att nedskärningarna av kärnkraftsproduktion och de politiska besluten som föregått dessa borde ha lyfts som en ytterligare förklaring till prisökningarna. Flera anmälare anser även att inslaget kunde uppfattas ge uttryck för att det finns för få vindkraftverk i Sverige och att detta kunde tolkas som förklaringen till de ökade elpriserna, vilket enligt anmälarna är felaktigt och partiskt.

Anmälarna har angett olika tidpunkter för sändningen. Mot bakgrund av anmälningarna som kommit in har granskningsnämnden valt att granska det inslag som sändes den 18 augusti 2022 kl. 10.00.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Lilla Aktuellt vänder sig till målgruppen barn i åldern åtta till tolv år. Redaktionen lägger stor kraft på att förklara komplicerade nyheter på ett så enkelt och intresseväckande sätt som möjligt för att barnen ska kunna ta till sig informationen. Det är då viktigt att så långt det är möjligt undvika svåra ord som barnen inte kan förstå eller riskerar att missförstå.

Där en nyhetsförmedlare som riktar sig till en vuxen publik hade valt att säga att "Sverige inte producerat tillräckligt med vindkraft" under rekorddagarna valde *Lilla Aktuells* redaktion att undvika ordet producera och i stället med ett enklare språk säga att "Sverige inte kunnat göra tillräckligt med vindkraft." SVT anser inte att de i inslaget skulle ha antytt att inte tillräckligt många nya vindkraftverk hade installerats under just dessa dagar.

I inslaget framgick också tydligt att det handlade om elpriset "just nu". Med tanke på det begränsade utrymmet i den korta sommarsändningen och med tanke på målgruppen var inslagets ambition heller inte att göra en analys av energisituationen i Sverige över tid eller att jämföra olika kraftslag med varandra. Här var avsikten att förklara för barnen varför många vuxna pratade om högt elpris just dagarna kring sändningen.

Att vindkraftsproduktionen dessa dagar varit låg i framför allt södra Sverige syntes i statistik hos den nordiska elbörsen Nord Pool. Den påföljande effekten på det stigande elpriset kommenterades bland annat av elprisanalytiker i SVT:s *Morgonstudion* den 17 augusti 2022. Låg vindkraftsproduktion har vid upprepade tillfällen rapporterats leda till stigande elpriser och detta beläggs även av Statens energimyndighet som konstaterat att prisbilden påverkas nedåt vid goda vindförhållanden och uppåt vid vindfattiga förhållanden.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Lilla Aktuellt* är ett nyhetsprogram som vänder sig till barn, och beaktar att syftet med inslaget var att på ett pedagogiskt sätt presentera ett aktuellt ämne. Av SVT:s yttrande framgår att uttalandet om att ”Sverige inte har kunnat göra tillräckligt mycket vindkraft” syftade på att Sverige vid sändningstillfället haft låg produktion av el från vindkraft och att uttalandet var en förenkling som gjordes med hänsyn till programmets målgrupp. Nämnden anser att det inte ska ses som ett ställningstagande för fler vindkraftverk. Uttalandet medför därmed inte att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Nämnden konstaterar också att nyhetspresentatören i inslaget tydligt uppgav att det fanns flera orsaker till de höga elpriserna och lyfte sedan fram två av dessa. Det förhållande att nedskärningar av kärnkraftsproduktion inte togs upp som ett exempel medför inte enligt nämndens bedömning att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Nämndens granskning utgår från bestämmelser i radio- och tv-lagen och de sändningsvillkor som gäller för programverksamheten. De bestämmelser som aktualiseras i detta fall gäller endast för sändningar i marknätet. Av detta följer att granskningsnämnden inte prövar textinformation eller lagrade programfiler på programföretagets eller annans webbplats. Anmälarens synpunkter på material som SVT publicerat på SVT Play prövas därför inte av nämnden.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av Emma Yildirim.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_080e019982c0800a3034dab875adc4305e
DATUM & TID:	2022-10-31 09:25:28 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-10-31 09:25:44 +01:00
Ref: 52350SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)